

N Á V R H

**experimentálneho overovania
školského vzdelávacieho programu**

Technik dokončovacieho spracovania

Predkladateľ: Bratislavský samosprávny kraj

Realizátor: Stredná odborná škola polygrafická

Garant: Štátny inštitút odborného vzdelávania (ŠIOV)

OBSAH

1. Opis problému, východiskový stav, odôvodnenie.
2. Predmet, ciele a hypotézy overovania.
3. Garant overovania.
4. Časový harmonogram a metodika overovania.
5. Zabezpečenie overovania:
 - a) finančné,
 - b) materiálne,
 - c) personálne.
6. Prílohy:
 - experimentálny školský vzdelávací program,
 - profil absolventa,
 - charakteristika školského vzdelávacieho programu,
 - vyjadrenie zástupcov zamestnávateľov,
 - vyjadrenie súhlasu rady školy,
 - dohoda s garantom,
 - súhlas zriaďovateľa.

1. Opis problému, východiskový stav, odôvodnenie

Opis problému

Koncepčné otázky prípravy mládeže na povolanie sú trvalo sledované. Vývoj príslušných povolání, súlad medzi spoločenskými potrebami a požiadavkami na kvalifikovanú odbornú prípravu, vzhľadom na zmeny našej krajiny nás motivovalo pripraviť a zaradiť do programu vzdelávania škôl nový štvorročný študijný odbor, ktorý by nahradil súčasný učebný odbor.

Rozvoj v oblasti dokončovacieho spracovania v polygrafickej výrobe, zmeny v príprave a ovládaní výrobných liniek, proexportná orientácia výroby a dodržiavanie Smernice pre dokončujúce knižárske spracovanie v polygrafickom priemysle kladie čím ďalej, tým väčšie požiadavky na kvalitu absolventa odboru na dokončovacie spracovanie. Existujúce vzdelávacie programy sú jednosmerne zamerané, predurčujú absolventa, aby vykonával len čiastkové operácie pri dokončovacom spracovaní s orientáciou na ručnú kusovú výrobu. Uplatnenie sa takéhoto absolventa na trhu práce je neuspokojujúce, čo je dôvod klesajúceho záujmu žiakov o učebné odbory s obdobným zameraním. Tak isto motivácia žiakov zamestnávateľmi

Pre budúcich zamestnávateľov tlačiarň je atraktívnejší zamestnanec, ktorý je flexibilný, vníma problematiku obsluhy a zoraďovania knižárskych liniek, dokáže zastáť viacero pracovných pozícií v dokončovacom spracovaní bez ďalšieho zaškoľovania a výcviku. Absolvent má kompetencie viesť dokumentáciu súvisiacu s riadením úseku dokončovacieho spracovania, vykonáva medzioperačnú kontrolu, preberá rozpracovanú výrobu z úsekov a ovláda technológiu spracovania zákazky do výsledného produktu. Vie ekonomicky myslieť, navrhnuť alternatívne riešenia prospešné nielen pre zákazníka, ale aj pre technologické oddelenie a príjem zákaziek.

Z tohto dôvodu je potrebné zaviesť taký študijný odbor, ktorý by dokázal obsiahnuť zvýšené požiadavky kladené na praktickú prípravu žiaka v súčasnej modernej počítačovo riadenej polygrafickej výrobe.

Východiskový stav

Dnešný stav učebného odboru je jednostranne zameraný na jednoduché manuálne operácie, ako sú triviálne knižárske práce s veľkým podielom ručnej výroby. Absolvent učebného odboru vie ručne vyhotoviť kusovú výrobu knižných väzieb, no nevie komplexne riešiť zoradenie knižárskych strojov a liniek pre dokončovaciu výrobu, neovláda dokumentáciu prípravy dokončovacej výroby v nadväznosti na technologické riešenie výroby. Naopak technik dokončovacieho spracovania je znály v oblasti prípravy výroby, vie vhodne plánovať výrobu, pozná medzioperačné vzťahy, ovláda linky pre dokončovacie spracovanie a vie úspešne ukončiť výrobu polygrafickej produkcie podľa Smernice pre dokončujúce knižárske spracovanie v polygrafickom priemysle.

Odôvodnenie

Nakoľko technologický vývoj napreduje neuveriteľnou rýchlosťou je potrebné mať na trhu práce vysoko kvalifikovaných odborníkov, ktorí budú schopní uplatniť svoje odborné vzdelanie predovšetkým v proexportne orientovanom polygrafickom priemysle pri riešení konkrétnych problémov a situáciách. Je potrebné získať pre výrobu absolventa, ktorý bude schopný ovládať technológiu a dokumentáciu výroby, medzioperačnú kontrolu, funkciu knižárskych strojov zoradených do liniek a zoradenie týchto strojov.

2. Predmet, ciele a hypotézy overovania

Predmetom experimentálneho overovania je predovšetkým

Komplexný nový školský vzdelávací program študijného odboru 34XX K Technik dokončovacieho spracovania, je doposiaľ neakreditovaný na stredných odborných školách na Slovensku. Predmetom overovania sú profil absolventa, vzdelávacie oblasti odborného vzdelávania, vzdelávacie štandardy, učebný plán, učebné osnovy vrátane výkonových a obsahových štandardov, výchovných a vzdelávacích stratégií, stratégií vyučovania (možnosťou s prvkami modulového a prvkami duálneho systému vzdelávania), učebných zdrojov, kritérií, metód a prostriedkov hodnotenia žiakov. Študijný odbor Technik dokončovacieho spracovania je prienikom polygrafických vedomostí využívajúcich poznatky z oblasti technických, strojárskych, ekonomických, preto ho navrhujeme zaradiť do skupiny odborov 34. Pri navrhovaní predmetov a jednotlivých častí predmetu overovania vychádzame zo ŠVP pre skupinu odborov 34 polygrafia a médiá. Študijný odbor Technik dokončovacieho spracovania je novo navrhovaný študijný odbor, pre ktorý bude potrebné zapracovať do ŠVP nové výkonové a obsahové štandardy a dopracovať aj charakteristiku odboru.

Uplatnenie na trhu práce a ďalšieho vzdelávania po absolvovaní štúdia – absolvent ŠVP Technik dokončovacieho spracovania je pripravený k výkonu náročných činností v oblasti dokončovacieho spracovania polygrafickej výroby. Ďalšie uplatnenie môže absolvent nájsť v oblasti e-commerce a copy centier. Po skončení štúdia môže pokračovať v pomaturitnom štúdiu alebo v štúdiu na vysokých školách technického smeru.

Hlavným cieľom overovania je predovšetkým

Preveriť správnosť a dokázať opodstatnenosť zavedenia študijného odboru „Technik dokončovacieho spracovania“, mieru úplnosti prípravy absolventa potrebného pre trh práce a vedľajším zámerom v nadväznosti na hlavný cieľ je overiť prvky modulového usporiadania učiva v treťom a štvrtom ročníku a možnosť overenia prvkov duálneho systému vzdelávania.

Dokázať potrebu špecialistov daného odboru – nakoľko technologický vývoj napreduje neuveriteľnou rýchlosťou je potrebné mať na trhu práce vysoko kvalifikovaných odborníkov, ktorí budú schopní uplatniť svoje odborné vzdelanie v polygrafickom priemysle pri riešení konkrétnych problémov a situáciách. Je potrebné získať absolventa, ktorý bude schopný nielen vykonávať zoraďovanie a obsluhu knižárskych líní, dbať na BOZP, ale aj navrhovať a pripravovať technológiu dokončovacieho spracovania a kontrolovať kvalitu celej polygrafickej výroby.

Ďalším cieľom je vytvorenie a overenie optimálnej skladby odborných predmetov a ich obsah pre stanovené výstupné odborné kompetencie absolventa.

Hypotézy overovania

Hypotézy overovania vychádzajú z poznania, že na trhu práce nie je kvalifikovaná pracovná sila so stredoškolským odborným vzdelaním ISCED 3A s požadovanými výstupnými kompetenciami (návrh študijného odboru Technik dokončovacieho spracovania).

Teoretické a praktické vedomosti budú základom pre možnosti vertikálnej priechodnosti žiaka na ďalšie pomaturitné štúdium alebo na štúdium na vysokej škole technického smeru.

Odborné, všeobecné a jazykové schopnosti urobia absolventa konkurencieschopným predovšetkým na domácom, ale aj zahraničnom pracovnom trhu.

Pozitívne výsledky zapojenia sociálnych partnerov do prípravy, realizácie a vyhodnotenia experimentálneho overovania.

3. Garant overovania

V súlade s § 14 ods. 10 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov bude garantom overovania ŠIOV – Štátny inštitút odborného vzdelávania, s ktorým má škola uzavretú dohodu o organizácii experimentálneho overovania.

4. Časový harmonogram overovania

a) Časový harmonogram:

4.1	Začiatok experimentálneho overovania	01.09.2018
4.2	Experimentálne overovanie študijného odboru	
	– I. ročník (max. 17 žiakov)	01.09.2018 – 30.6.2019
	– II. ročník (max. 17 žiakov) a I. ročník (max. 17 žiakov)	01.09.2019 – 30.6.2020
	– III. ročník (max. 17 žiakov), II. ročník (max. 17 žiakov) a I. ročník (max. 17 žiakov)	01.09.2020 – 30.06.2021
	– IV. ročník (max. 17 žiakov), III. ročník (max. 17 žiakov), II. ročník (max. 17 žiakov) a I. ročník (max. 17 žiakov)	01.09.2021 – 30.06.2022
4.3	Priebežné hodnotenie experimentálneho overovania	
	– priebežné hodnotenie I. ročníka	do 31.07.2019
	– priebežné hodnotenie II. ročníka a I. ročníka	do 31.07.2020
	– priebežné hodnotenie III., II. a I. ročníka	do 31.07.2021
	– priebežné hodnotenie IV., III., II. a I. ročníka	do 30.06.2022
4.4	Ukončenie experimentálneho overovania	Do 31.05.2022
	– záverečné hodnotenie experimentálneho overovania	do 31.08.2022

Predmetom overovania a hodnotenia budú výkonové a obsahové štandardy, výchovné a vzdelávacie stratégie, stratégie vyučovania, kvalita učebných zdrojov, kritérií, metód a prostriedkov hodnotenia žiakov v 1., 2., 3. a 4. ročníku štúdia.

b) Štruktúra organizácií v overovaní:

1. Garant: Štátny inštitút odborného vzdelávania
2. Overovateľ: Stredná odborná škola polygrafická, Račianska 190, 835 26 Bratislava

5. Metodika overovania

Vhodnými anketovými formami u zamestnávateľov a odbornými stanoviskami pedagógov, sociálnych partnerov, zamestnávateľov bude hodnotené približovanie sa k cieľom a hypotézam experimentálneho overovania. Pozostáva z:

- každoročného priebežného hodnotenia,
- hodnotenia po 4 rokoch a absolvovaní prvej série študujúcich vrátane MS,
- hodnotenie po 4 rokoch experimentu, druhej série maturantov a uplatnenia spätnej väzby po prvom roku nástupnej praxe, prípadne následného štúdia.

Dôležitou kapitolou overovania a následného hodnotenia je interakcia a vzájomná väzba teoretického vzdelávania a praktickej prípravy, jeho opodstatnenosť pri naplňovaní kompetencií absolventa a vplyv na jeho adaptabilitu v predpokladanom odvetví.

Na overovaní pod odborným vedením garanta sa zúčastnia žiaci, pedagógovia, manažment škôl, riadiaci pracovníci vybraných zmluvných partnerov.

Podľa záujmu a potreby bude na experimentálnom overovaní zúčastnený aj zriaďovateľ realizačnej školy.

Metódy overovania

1. analýza stratégií vyučovania,
2. analýza žiackych a učiteľských portfólií,
3. analýza učebných zdrojov,
4. analýza didaktických testov, výkonových a obsahových štandardov,
5. analýza kritérií, metód a prostriedkov hodnotenia žiakov,
6. pozorovanie,
7. rozhovor,
8. dotazníková metóda.

Zabezpečenie overovania

Stredná odborná škola polygrafická je škola s 65-ročnou tradíciou v odbornom vzdelávaní. Má veľmi dobré postavenie u zákazníkov – žiakov, rodičovskej verejnosti a spolupracujúcich zamestnávateľov. Hodnotenie inšpekčnými orgánmi je na veľmi dobrej úrovni. Škola je certifikovaná certifikačným systémom **IES (International Education Society so sídlom v Londýne) s ratingom BBB, tzn. vysoko erudovaná a profesionálne vedená inštitúcia.**

Finančne, materiálne a personálne je stabilizovaná a má dostatočné rezervy použiteľné v experimentálnom overovaní. Škola má veľmi dobré rozvinutú zahraničnú spoluprácu s polygrafickými školami:

Střední škola grafická Brno, Střední škola polygrafická Olomouc, Střední škola mediální grafiky a tisku Praha, Szily Kálmán Mszaki Szakközépiskola Budapest, Berufsschule für Chemie, Grafik und gestaltende Berufe Wiedeň, Poligraficzno-Medialnych Krakov.

a) finančné zabezpečenie:

Vo fáze overovania nepredpokladáme mimoriadne finančné nároky, ktoré by sme nezvládli v rámci existujúceho rozpočtu. Plánujeme experimentálnym študijným odborom Technik dokončovacieho spracovania nahradiť súčasný učebný odbor 3473 H 08 polygraf – knihár.

Zvýšené osobné náklady pedagogických zamestnancov vplyvom nárastu práce s experimentom, predovšetkým tvorbou učebných textov a metodík budú riešené v rámci jestvujúcich mzdových limitov, prípadne využitím finančných prostriedkov z podnikateľskej činnosti školy.

b) materiálne zabezpečenie:

Stredná odborná škola polygrafická má do realizácie overovania historicky vytvorené vhodné materiálno-technické podmienky spojené s podnikateľskou činnosťou školy. Overovanie bude prebiehať v existujúcich odborných učebniach a laboratóriách pre danú skupinu predmetov a na pracoviskách zamestnávateľov pre realizáciu praktického vyučovania. Do experimentálneho overovania vo všetkých vyučovacích predmetoch budú zaradení iba kvalifikovaní učitelia, ktorí už majú bohaté pedagogické skúsenosti.

V experimente bude využitá predovšetkým existujúca materiálna základňa. Škola disponuje odbornými učebňami na vyučovanie jednotlivých odborných predmetov.

K dispozícii sú učebne s interaktívnymi tabuľami, dataprojektormi, PC, odborným softvérom a pracoviskami s technologickým vybavením pre dokončovacie spracovanie.

Pre žiakov je k dispozícii aula školy, internátne ubytovanie so školskou

V aktívnej činnosti je 15 krúžkov rôzneho zamerania.

Učebnice zabezpečíme centrálnou dodávkou, vypožičaním, resp. použijeme učebné texty vydané vo vlastnej odbornej a finančnej réžii.

Materiálne zabezpečenie pre praktickú prípravu v 1., 2. a 3. ročníku považujeme za primerané, máme dobré strojové vybavenie školských dielní na reálny výkon praktickej prípravy. V 4. ročníku využije škola pre odborný výcvik pracoviská zamestnávateľov, s ktorými dlhodobo spolupracujeme.

c) personálne zabezpečenie:

Škola má dostatočné skúsenosti s vyučovaním príbuzných odborov napr. 3431 M 01 polygrafia – polygrafická technológia, 3447 K grafik digitálnych médií. 3457 K operátor tlače. Vyučuje v týchto odboroch prevažnú časť požadovaných odborných predmetov pedagogickými zamestnancami s bohatými nielen pedagogickými, ale aj praktickými skúsenosťami v podnikateľskej činnosti školy a predchádzajúcich zamestnaniach.

Vyučovanie v jednotlivých predmetoch všeobecne vzdelávacích a odborných budú garantovať nasledovní učitelia uvedení v tabuľke.

Meno	Vzdelanie	Prax celkom	Poznámka (garantuje predmet)
Mgr. Henrieta Jakúbková	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	17	Slovenský jazyk a literatúra
PhDr. Valéria Pastiriková	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	35	Cudzí jazyk: nemecký a anglický
Mgr. Martin Švorc	Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	5	Dejepis
Mgr. Michal Hudec	Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	2	Občianska náuka
Ing. Mária Mularčíková	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	33	Chémia

Mgr. Gabriela Koteková	Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	17	Fyzika
Mgr. Gabriela Koteková	Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	17	Matematika
Mgr. Ľubica Pistlová, PhD.	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	19	Telesná a športová výchova
Ing. Mária Mularčíková	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	33	Polygrafia a médiá
Ing. Milena Chudá	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	28	Aplikovaná výpočtová technika
Ing. Eva Fialová	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	34	Knihárske materiály
Ing. Eva Fialová	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	34	Knížne väzby
Ing. Eva Fialová	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	34	Technológia dokončovacieho spracovania
Ing. Boris Kuruc	Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	36	Ekonomika
Mgr. Jana Tkáčiková	Vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	7	Grafický dizajn
Mária Mokránová Judita Podobeková,	ÚSO		Odborný výcvik

Zoznam povolaní podľa ISTP

Absolvent študijného odboru Technik dokončovacieho spracovania je kvalifikovaný odborný pracovník, schopný uplatniť sa na pracovných pozíciách:

- **SK ISCO-08**
7323001 Technik dokončovacieho spracovania (Knihár)
- **Divízia SK NACE Rev. 2**
18.14.0 Viazanie kníh a služby súvisiace s viazaním kníh